Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Image not found or type unknow

Державний обліковий номер: 0826U005529

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 30-10-2026

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Яценко Галина Володимирівна

2. Halyna Yatsenko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 025

Назва наукової спеціальності: Музичне мистецтво

Галузь / галузі знань: культура і мистецтво

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Музичне мистецтво

Дата захисту:

Спеціальність за освітою: Середня освіта (Музичне мистецтво)

Місце роботи здобувача: Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Код за ЄДРПОУ: 02125544

Місцезнаходження: вул. М. Кривоноса, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46027, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 17368

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Код за ЄДРПОУ: 02125544

Місцезнаходження: вул. М. Кривоноса, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46027, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Код за ЄДРПОУ: 02125544

Місцезнаходження: вул. М. Кривоноса, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46027, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 18, 18.41

Тема дисертації:

1. Західноукраїнська паралітургійна пісенна традиція: історикомузикознавчий аспект

2. The Western Ukrainian Paraliturgical Song Tradition: A Historical and Musicological Aspect

Реферат/анотація:

1. Дисертацію присвячено комплексному історико-музикознавчому дослідженню західноукраїнської паралітургійної пісенної традиції, закономірностей її історичного розвитку, музично-стильової специфіки та особливостей функціонування в церковній і сучасній соціокультурній практиці. Актуальність теми зумовлена необхідністю цілісного осмислення паралітургійної пісенності як важливої складової української духовної музичної культури, уточнення її понятійно-категоріальних меж, систематизації історичних і музично-стильових характеристик. Мета дослідження – здійснити комплексне історико-музикознавче дослідження західноукраїнської паралітургійної пісенної традиції, з'ясувати закономірності її історичного розвитку, музично-стильову специфіку та особливості функціонування в церковній і сучасній соціокультурній практиці. Методологічну основу становлять принципи історизму та історичної тяглості, загальнонаукові методи аналізу, синтезу, індукції та дедукції, а також спеціальні музикознавчі методи: історико-

хронологічний, компаративний, структурно-типологічний, функціональний і музично-стилістичний. Адаптовано методику музично-теоретичного аналізу народнопісенних творів О. Смоляка до специфіки паралітургійної пісенності. Наукова новизна полягає в обґрунтуванні цілісної історико-музикознавчої концепції західноукраїнської паралітургійної пісенної традиції як самобутнього напряму української духовної музичної культури; систематизації понятійно-категоріального апарату та розмежуванні понять «духовна пісня» і «паралітургійна пісня» за функціональним критерієм; теоретичному обґрунтуванні поняття «паралітургійна інкультурація»; уточненні історичних етапів розвитку традиції, зокрема виокремленні етапу конфесійно-культурної рецепції XVIII – початку XIX століття. Удосконалено методику музично-теоретичного аналізу та наукові уявлення про роль творчості західноукраїнських священників у формуванні й розвитку паралітургійного репертуару. У першому розділі розглянуто історіографію української паралітургійної пісенності, уточнено понятійно-категоріальний апарат, визначено співвідношення понять «духовна пісня», «паралітургійна пісня», «паралітургійна пісенність» і «паралітургійна пісенна традиція». Обґрунтовано методологічні засади дослідження та теоретично осмислено поняття «паралітургійна інкультурація». У другому розділі простежено ґенезу й основні етапи розвитку західноукраїнської паралітургійної пісенної традиції, визначено роль церковної, книжної, професійно-музичної, барокової, народнопісенної та західноєвропейської духовнопісенної традицій у формуванні репертуару. Охарактеризовано творчу діяльність західноукраїнських священників як одного з провідних чинників становлення й поширення паралітургійної пісенності. Досліджено сучасні форми її функціонування та репрезентації в цифровому медіапросторі, фестивально-конкурсному середовищі й виконавській практиці. Процеси сучасної паралітургійної інкультурації розглянуто на прикладі діяльності хорового ансамблю Молодіжного духовного театру-студії «Воскресіння» Місійного центру Редемптористів міста Тернополя. У третьому розділі здійснено комплексний історико-музикознавчий аналіз західноукраїнських паралітургійних пісень Господнього, Богородичного та агіографічного тематичних циклів. Визначено їхні жанрові, музично-стильові й функціональні особливості, досліджено специфіку тематичної організації, строфіки, ритміки, мелодики, формотворення, ладозвукорядної будови, фактури та виконавської реалізації. Виявлено взаємодію церковної, барокової, народнопісенної й авторської традицій, а також основні функціональні моделі побутування паралітургійних пісень. У висновках узагальнено результати дослідження, визначено закономірності історичного розвитку західноукраїнської паралітургійної пісенної традиції, її музично-стильову та функціональну специфіку, охарактеризовано роль творчості західноукраїнських священників і сучасних форм функціонування традиції. Обґрунтовано її цілісність як динамічного культурно-музичного явища, у якому поєднуються історична спадкоємність, трансформація усталених пісенних моделей і здатність до оновлення в сучасному соціокультурному середовищі.

2. The dissertation presents a comprehensive historical and musicological study of the paraliturgical song tradition of Western Ukraine, examining the patterns of its historical development, musical and stylistic characteristics, and forms of functioning in ecclesiastical and contemporary sociocultural practice. The relevance of the study stems from the need for a comprehensive understanding of paraliturgical song as an important component of Ukrainian sacred musical culture, clarification of its conceptual and categorical boundaries, and systematization of its historical and musical-stylistic characteristics. The aim of the study is to conduct a comprehensive historical and musicological investigation of the paraliturgical song tradition of Western Ukraine, identify the patterns of its historical development and musical and stylistic characteristics, and determine the specific features of its functioning in ecclesiastical and contemporary sociocultural practice. The methodological framework is based on the principles of historicism and historical continuity, general scientific methods of analysis, synthesis, induction, and deduction, as well as specialized musicological methods, including historical-chronological, comparative, structural-typological, functional, and musical-stylistic analysis. O. Smoliak's method of musical-theoretical analysis of folk songs has been adapted to the specific characteristics of paraliturgical song. The scientific novelty lies in substantiating a comprehensive historical and musicological concept of the paraliturgical song tradition of Western Ukraine as an original strand of Ukrainian sacred musical culture; systematizing the conceptual and categorical framework and distinguishing between the terms "sacred song" and "paraliturgical song" according to

their functional criteria; theoretically substantiating the concept of “paraliturgical inculturation”; and refining the historical stages of the tradition’s development, particularly by identifying a stage of confessional and cultural reception spanning the eighteenth and early nineteenth centuries. The study also improves the methodology of musical-theoretical analysis and advances scholarly understanding of the role of Western Ukrainian priests’ creative activity in the formation and development of the paraliturgical repertoire. The first chapter examines the historiography of Ukrainian paraliturgical song, clarifies the conceptual and categorical framework, and establishes the relationship between the concepts of “sacred song,” “paraliturgical song,” “paraliturgical song culture,” and “paraliturgical song tradition.” It substantiates the methodological principles of the study and provides a theoretical interpretation of paraliturgical inculturation. The second chapter traces the genesis and principal stages of development of the paraliturgical song tradition of Western Ukraine. It identifies the role of ecclesiastical, literary, professional musical, Baroque, folk-song, and Western European sacred song traditions in shaping the repertoire. The creative activity of Western Ukrainian priests is characterized as one of the principal factors in the formation and dissemination of paraliturgical song. Contemporary forms of its functioning and representation in digital media, festival and competition settings, and performance practice are examined. Processes of contemporary paraliturgical inculturation are explored through the activities of the choir of the “Voskresinnia” Youth Spiritual Theatre Studio at the Redemptorist Mission Centre in Ternopil. The third chapter presents a comprehensive historical and musicological analysis of Western Ukrainian paraliturgical songs belonging to the Christological, Marian, and hagiographic thematic cycles. Their genre-related, musical-stylistic, and functional characteristics are identified, with particular attention to thematic organization, strophic structure, rhythm, melody, form, modal and scalar organization, texture, and performance. The interaction of ecclesiastical, Baroque, folk-song, and authorial traditions is established, along with the principal functional models through which paraliturgical songs are maintained and transmitted. The conclusions synthesize the research findings, identify the patterns of historical development of the paraliturgical song tradition of Western Ukraine, and characterize its musical-stylistic and functional features, the role of Western Ukrainian priests’ creative activity, and contemporary forms of its functioning. The tradition is substantiated as a dynamic cultural and musical phenomenon that combines historical continuity, the transformation of established song models, and the capacity for renewal within the contemporary sociocultural environment.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Яценко Г. Особливості розміщення традиційного духовнопісенного контенту на платформі «YouTube». Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку. Напрям «Мистецтвознавство». Випуск № 46. Рівне, 2023. С. 146-153 DOI: https://doi.org/10.35619/ucpmk.v46i.689.
- Яценко Г., Водяний Б. Стильові особливості сучасних українських духовних пісень (на матеріалі діяльності хорового ансамблю молодіжного духовного театру-студії «Воскресіння». Музикознавча думка Дніпропетровщини. Випуск № 25. Дніпро, 2023. С. 152-164. DOI: https://doi.org/10.33287/222338 .
- Яценко Г. Українська духовна пісня у творчому доробку священників греко-католицької церкви XX – початку XXI століття. Актуальні питання гуманітарних наук. Дрогобич, 2024. № 73. Т. 3. С. 182- 188. DOI: https://doi.org/10.24919/2308-4863/73-3-27

- Яценко Г. Західноукраїнські різдвяні та воскресні паралітургійні пісні: історико-релігійний та музично-аналітичний аспект. Музичне мистецтво і культура. Одеса, 2025. №44. С. 87 – 101. DOI: https://doi.org/10.31723/2524-0447-2025-44-7
- Яценко Г. Паралітургійні пісні до святих Димитрія, Архистратига Михаїла, Миколая Чудотворця: історико-релігійний та музикознавчий аспект. Актуальні питання гуманітарних наук. Дрогобич, 2025. № 92. Т. 2. С. 218 – 224. DOI: https://doi.org/10.24919/2308-4863/92-2- 31
- Яценко Г. Богородичні пісні західноукраїнських отцівкомпозиторів Мелетія Лончини, Івана Дуцька, Йосифа Кишакевича: музично-аналітичний аспект. ». Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку. Напрям «Мистецтвознавство». Випуск № 50. Рівне, 2025. С. 61 – 66. DOI: https://doi.org/10.35619/ucpmk.51.1024
- Яценко Г. Українська духовна пісня у ціннісному вимірі сучасного суспільства. Ціннісні орієнтири в сучасному світі: теоретичний аналіз та практичний досвід : зб. тез доп. IV Міжнар. наук.-практ. конф., м. Тернопіль, 13-14 трав. 2022 р. Тернопіль, 2022. С. 243–246.
- Яценко Г. Сотеріологічна місія української духовної пісні. Міжнародна наукова інтернет-конференція «Шістдесят сьомі економікоправові дискусії». 28-29 липня 2022 р. м. Львів.
- Яценко Г. Функційне значення духовної пісні в сучасному українському суспільстві. Теорія та практика мистецької едукації у цивілізаційних викликах сьогодення : зб. матеріалів VII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Дрогобич, 8-9 груд. 2022 р. Дрогобич, 2022. С. 397–400.
- Яценко Г. Українські традиційні духовні піснеспіви в контексті сучасного культуропростору. Мистецтво у нелінійному просторі : зб. матеріалів II Міжнар. наук.-практ. конф., 19–20 жовт. 2023 р. Тернопіль, 2023. С. 210 – 213.
- Яценко Г. Українська духовна пісня у творчому доробку священників греко-католицької церкви XX – початку XXI століття. I Міжнародна науково-практична конференція «ALTITUDO MUNDI SPIRITUALIS. Духовність у сучасному світі: просвітницькокультурологічний підхід». 17-18 квітня 2024 р. м. Кременець.
- Яценко Г. Сучасна українська духовна пісня на Міжконфесійному фестивалі-конкурсі «Я там, де є Благословіння» у Тернополі. Конференція студентів та аспірантів факультету мистецтв ТНПУ ім. В. Гнатюка. 30 травня 2024 р.
- Яценко Г. Роль церковних хорів у збереженні української духовно-пісенної спадщини. Диригентсько-хорова освіта: синтез теорії та практики : матеріали VIII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 14-15 лист. 2024 р. Харків, 2024. С. 66–71.
- Яценко Г. Жанр духовної пісні у міжконфесійному діалозі фестивалю-конкурсу «Я там, де є Благословіння». Духовно-мистецька культура в сучасному глобальному просторі» : зб. матеріалів Всеукр. наук.- практ. конф., 5–6 берез. 2025 р. Тернопіль, 2025. С. 174 –178.
- Яценко Г., Водяний Б. Паралітургійна інкультурація як процес адаптації духовних пісень у богослужбовій практиці. Наука та освіта як основа суспільного розвитку : матеріали III Міжнар. наук.-практ. конф., м. Житомир, 16 квітня 2026 р. Житомир, 2026. С. 162–165.
- Яценко Г. Українська паралітургійна пісенність як соціальний маркер і форма культурної ідентичності. XI Міжнародна науковопрактична конференція «Музичне мистецтво XXI століття: історія, теорія, практика». 1-2 травня 2026 р. м. Дрогобич.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Водяний Богдан Остапович

2. Bohdan O. Vodianyi

Кваліфікація: к. мист., професор, 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Код за ЄДРПОУ: 02125544

Місцезнаходження: вул. М. Кривоноса, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46027, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гуральна Світлана Степанівна

2. Svitlana S. Guralna

Кваліфікація: к. мист., доц., 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5056-1664

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія ім. Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02125556

Місцезнаходження: вул. Ліцейна, Кременець, Кременецький р-н., 47003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Департамент освіти і науки Тернопільської обласної державної адміністрації

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Зосім Ольга Леонідівна

2. Olha L. Zosim

Кваліфікація: д. мист., професор, 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7546-094X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214142

Місцезнаходження: вул. Лаврська 9, Київ, 01015, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сиротинська Наталія Ігорівна
2. Nataliia I. Syrotynska

Кваліфікація: д. мист., професор, 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9524-4574

Додаткова інформація: Scopus Author ID: 59481632900; Web of Science Researcher ID: PLC-3925-2026; https://scholar.google.com/citations?hl=uk&user=Q61yngoAAAAJ

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Жулковський Богдан Євгенович
2. Bogdan Y. Zhulkovskyi

Кваліфікація: к. мист., доц., 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8435-5201

Додаткова інформація: https://scholar.google.com/citations?user=sO6_xWgAAAAJ&hl=uk; Web of Science Researcher ID: KUD-62142024; Scopus Author ID: 58149285500

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Код за ЄДРПОУ: 02125544

Місцезнаходження: вул. М. Кривоноса, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46027, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Смоляк Олег Степанович
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Смоляк Олег Степанович
Відповідальний за підготовку облікових документів	Любінецька Марія Ігорівна
Реєстратор	Юрченко Тетяна Анатоліївна
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна